

Programma 10 Cultuur, Erfgoed, Sport en Vrijetijd

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Inleiding

We willen bereiken dat Brabant voor zoveel mogelijk mensen een fijne en leuke plek is om te wonen, werken en te recreëren. Inwoners en bezoekers van Brabant nog meer laten genieten van cultuur, erfgoed, sport en ons Brabants vrijetijdsaanbod. Daarvoor hebben we een nieuw integraal Beleidskader Levendig Brabant 2030 (PS 67/22) dat begin 2023 door uw Staten is vastgesteld. Op basis van de uitvoeringsagenda 2023 is vervolgens afgelopen jaar gewerkt aan de realisatie van de doelstellingen zoals opgenomen in het beleidskader. Zo is de pilot Levendig Brabant uitgevoerd, waarbij we kleinschalige initiatieven hebben ondersteund die invulling geven aan de accenten uit het nieuwe beleidskader.

Voor wat betreft de professionele kunsten is, op basis van de begin 2023 vastgestelde uitgangspunten (zie Statenmededeling), eind van het jaar de regeling voor de nieuwe kunstplanperiode 2025-2028 vastgesteld (zie nieuwsbericht). Medio 2024 vindt de toewijzing plaats. Daarnaast is gestart met de ontwikkeling van financieringsinstrumenten voor cultuur. In 2023 is voor het laatst de impuls geldenregeling opengesteld. Voor 2024 wordt een ander instrumentarium ontwikkeld om cultureel aanbod te stimuleren dat ook beter past bij groepen uit de samenleving waar weinig aanbod voor is. We verwachten de nieuwe regeling medio 2024 open te stellen. Ook hebben we eind 2023 een regeling opengesteld om theaters en musea te ondersteunen bij het verbreden van het publieksbereik met aandacht voor diversiteit en inclusiviteit (zie Statenmededeling). Tevens is op basis van motie 64A-2021 in 2023 besloten de Brabantse bibliotheken een extra impuls te geven voor de verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van de wettelijke bibliotheektaak (zie memo gedeputeerde).

Ook in 2023 hebben we onze cultuurhistorische waarden en kenmerken ingebracht in de ruimtelijke besluitvormingsprocessen en in het bijzonder bij de totstandkoming van het 'Ruimtelijke voorstel'. Ook is, mede in verband met de invoering van de nieuwe omgevingswet, de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) herzien. De CHW is ons belangrijkste juridische instrument aangestuurd door de omgevingsverordening, waarop het erfgoed van provinciaal belang is opgenomen. Vanuit de verhaallijn Bevochten Brabant is in 2023 besloten tot een Brabantbreed programma in 2024-2025 rondom de viering van 80 jaar vrijheid. Het herinneren en herdenken van de Tweede Wereldoorlog en het vieren van de bevrijding bij een breed publiek staan hierbij centraal (zie nieuwsbericht). We hebben afgelopen jaar, naast de jaarlijkse restauratieregeling ook op andere wijze het behoud van erfgoed gestimuleerd. Voorbeelden daarvan zijn de regeling voor de restauratie van monumentale orgels die zich in beschermde rijksmonumentale kerken bevinden (zie Statenmededeling). Maar bijvoorbeeld ook de medefinanciering van de doorontwikkeling van Museum Overloon (zie statenmededeling).

Voor wat betreft Sport is via de regeling 'Stimulans voor Bewegen' de ondersteuning van kleinschalige projecten mogelijk gemaakt, die stimuleren dat meer Brabanders voldoen aan de beweegnorm. Ook is besloten tot het ondersteunen van 15 gemeenten die op een innovatieve manier de openbare ruimte beweegvriendelijker in willen richten (zie nieuwsbericht). Hiermee is ook bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen van het Beleidskader Gezondheid.

Tot slot is via Visit Brabant de campagne Brabant Dichterbij gecontinueerd met als doel om de levendigheid van Brabant nog verder te vergroten door meer bezoekers naar Brabant te trekken (zie site).

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Bevorderen van een passend aanbod

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Het aantal bezoekers van activiteiten en locaties van de vier sectoren in vergelijking met andere provincies in Nederland (streefwaarde beter dan de huidige 7e plaats t.o.v. andere provincies,)
- Tevredenheid van inwoners met het aanbod van cultuur (score hoger dan of gelijk aan huidige score 7,2).

- Tevredenheid Sport: aandeel inwoners dat tevreden is (streefwaarde beter dan huidige 4e plaats t.o.v. andere provincies)
- Tevredenheid van meerdaags internationaal bezoek (streefwaarde: beter dan huidige 3e plaats t.o.v. andere provincies)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor het bereiken van de doelstelling liggen we op koers. De tevredenheid over sport en cultuur liggen op het gewenste niveau. Het aantal bezoekers is nog niet terug op het niveau van voor corona. Bij de tevredenheid van meerdaags internationaal bezoek liggen nog niet op het gewenste niveau, maar de verwachting is dat Brabant in 2030 tot de groep top drie behoort.

Wat hebben we daarvoor bereikt?

Meerjarige ondersteuning van professionele- en amateurkunst (incl. PZN)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben we 54 professionele kunstinstellingen en 18 amateurkunstinstellingen ondersteund die activiteiten mogelijk maken die bijdragen aan een levendig Brabant. Tevens is eind 2023 ook de regeling opengesteld voor de nieuwe periode (2025-2028), zie nieuwsbericht.

Stimuleren (inter)nationale topcultuur met inzet van Brabant C Fonds

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is in 2023 beperkt beslag gelegd op het beschikbare budget. Voor een substantieel deel van het budget zijn subsidieaanvragen nog in behandeling. De eventuele toekenningen die daaruit volgen vinden in 2024 plaats.

Ondersteunen restauratie onroerend erfgoed

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de jaarlijkse subsidieregeling voor cultureel erfgoed in Brabant hebben we ook in 2023 bijgedragen aan de restauratie van onroerend erfgoed. Daarnaast is in afgelopen jaar ook bijgedragen aan het behoud van monumentale kerkorgels (zie Statenmededeling).

Bevorderen van verduurzaming monumenten

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met Monumentenwacht is een zelfstandig opererend energieloket opgericht, waar verschillende doelgroepen terecht kunnen met vragen over verduurzamen van monumenten. Zie verder ook memo gedeputeerde.

Ondersteunen van topsportevenementen

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben ook in 2023 een 11-tal topsportevenementen ondersteund en zijn mede-aanjager geweest van (het verankeren van) de maatschappelijke activatie rond topsportevenementen via het BrabantSport Fonds. Eind 2023 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden. De uitkomsten hiervan worden ook meegenomen bij de op basis van het bestuursakkoord 2023-2027 voorziene voortzetting van het fonds na 2025.

Uitvoeren van Brabantbrede marketingstrategie

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het vrijetijdsaanbod, passend bij het Brabantse profiel, is onder de aandacht gebracht bij inwoners en bezoekers van Brabant onder andere via de structurele inzet van het digitaal platform www.visitbrabant.com, trade services (persbewerking, touroperators en beurzen) en marketingcommunicatie acties (via social media, nieuwsbrieven, digitale magazines).

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Bevorderen van inclusief aanbod

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Oplevering kwalitatieve rapportage in hoeverre binnen cultuur, erfgoed, sport en vrijetijd wordt omgegaan met inclusief aanbod (streefwaarde: tweejaarlijks oplevering).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is op dit moment geen indicatie dat de streefwaarde(s) niet gehaald worden'. In 2024 wordt het kwalitatief onderzoek uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor bereikt?

Uitvoeren pilots in het kader van Levendig Brabant

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is de succesvolle regeling Pilots Levendig Brabant uitgevoerd waarbij we initiatieven uit de samenleving hebben ondersteund die aansluiten bij de accenten uit de het kader én die verbinding leggen

tussen cultuur, erfgoed, sport en vrije tijd. Zie verder het nieuwsbericht. Op basis van dit succes en het bestuursakkoord 2023-2027 voorzien we de komende bestuursperiode een vervolg hierop.

Versterken van het publieksbereik en stimuleren van participatie

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Eind 2023 is een regeling opengesteld waarmee 24 theaters en 52 musea worden ondersteund voor het uitvoeren van projecten die zijn gericht op het vergroten van publieksbereik, met aandacht voor inclusiviteit en diversiteit. Zie verder de statenmededeling.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Stimuleren van innovatie en vernieuwing

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Omvang van banen en bedrijven in creatieve industrie in Brabant (streefwaarde: beter dan 3e plaats t.o.v. andere provincies, huidige waarde 3e plaats).
- Oplevering rapportage naar de vitaliteit en vernieuwingskracht van instellingen van de vier sectoren (streefwaarde tweejaarlijks oplevering).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De streefwaarde voor de omvang van de creatieve industrie is gehaald. Er is op dit moment geen indicatie dat de streefwaarde(s) voor vitaliteit en vernieuwingskracht niet gehaald wordt. In 2024 wordt het kwalitatief onderzoek hierover opgeleverd.

Wat hebben we daarvoor bereikt?

Uitvoering geven aan innovatieagenda via BrabantSport

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ook in 2023 is uitvoering gegeven aan de innovatieagenda waarbij zes projecten uit de agenda mede mogelijk zijn gemaakt. Dit betreft vier projecten met als onderwerp topsportinnovaties en twee projecten m.b.t. innovaties voor evenementen, waarvan één gericht op verduurzaming. Een mooi voorbeeld hierbij is project Customized food.

Ondersteunen van ondernemerschap in de vrijetijdssector

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Via VisitBrabant hebben minimaal 250 ondernemers in de vrijetijdssector ondersteund met cursussen, workshops etc. op het gebied van marketing en productontwikkeling.

Inzet Leisure Ontwikkel Fonds (LOF) Noord-Brabant

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het Leisure Ontwikkel Fonds Noord-Brabant (LOF Brabant) is in 2017 opgericht en verstrekt leningen aan ondernemers met een innovatief, kwalitatief onderscheidend plan voor de Brabantse vrijetijdssector. Zie voor een actueel overzicht van de projecten <https://www.lofbrabant.nl/projecten/>.

Uitvoering geven aan regeling Impulsgelden

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De regeling impulsgelden is uitgevoerd. Via de regeling geven we incidentele financiële impulsen aan startende makers en instellingen om zich te ontwikkelen zodat daarmee de marktpositie duurzaam wordt versterkt. Verder is besloten om voor 2024 nieuwe regelingen te ontwerpen die beter passen bij het nieuwe beleidskader. Zie verder het nieuwsbericht.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Stimuleren van aanbod voor jeugd en talentontwikkeling

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Deelname jongeren: Participatiegraad onder jongeren (16-29) sport (streefwaarde hoger dan Nederlands gemiddelde van 69,1%, nu 68,6%).
- Participatiegraad onder jongeren voor cultuur, erfgoed (streefwaarde PM, nog geen data beschikbaar, uitkomst onderzoek is in 2024 voorzien).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Deelname jongeren van jongeren aan sport zit nu nog onder het Nederlands gemiddelde. De verwachting is dat de doelstelling gehaald kan worden. Er is op dit moment geen indicatie dat de streefwaarde(s) voor deelname van jongeren aan cultuur en erfgoed niet gehaald wordt. In 2024 komen data beschikbaar.

Wat hebben we daarvoor bereikt?

Ontwikkelen van culturele toptalenten

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op basis van de regeling Talenthubs zijn in 2023 een 7-tal talenthubs voor beeldende kunst, muziek, theater, dans en letteren ondersteund. Zie ook <https://www.talenthubbrabant.nl/>

Faciliteren Brabantse topsporters

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Via onze bijdrage aan BrabantSport hebben we talenten gefaciliteerd in het nastreven van hun ambities als topsporter. Dit hebben we gedaan samen met partners zoals NOC*NSF en sportbonden.

Ondersteuning van cultuureducatie voor jongeren

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben, ook in 2023, samen met onder andere het Rijk het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) ondersteund. Via dit programma werken scholen en culturele instellingen in het hele land samen om kunst en cultuur een vast onderdeel van het lesprogramma te maken. Het programma loopt t/m 2024. Zie verder de website CmK.

Stimuleren van erfgoedbeleving bij jongeren

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We laten jongeren op zoveel mogelijk manieren kennis maken met Erfgoed, bijvoorbeeld via het project 'Museumschatjes', waarbij scholieren in klassikaal verband naar een museum gaan en aan de hand van het lesmateriaal op school het museumbezoek wordt voorbereid. Dit project loopt in principe af in 2023. Op basis van het beleidskader Levendig Brabant en het bestuursakkoord 2023-2027 voorzien we hiermee in 2024 verder te gaan.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Bijdragen aan een gezonde en aantrekkelijke omgeving waar voldoende te beleven is en waar cultuurhistorie behouden blijft

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Beweegrichtlijn: Het aandeel van de Brabantse bevolking dat aan de beweegrichtlijnen voldoet. (streefwaarde: meer dan 75% in 2030, (49,3% in 2020))
- Waardering maatschappelijk belang cultuur en erfgoed: De mate waarin Brabanders aangeven cultuur en erfgoed van belang te vinden voor de samenleving (hoger dan huidige score van 79%).
- Onderhoud rijksmonumenten: Het percentage rijksmonumenten in matige of slechte staat in de provincie Noord-Brabant volgens de jaarlijkse monumentenmonitor. (streefwaarde: lager dan huidige 18%).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor onderhoud rijksmonumenten en de waardering van het maatschappelijk belang culturen erfgoed zijn streefwaarden gehaald. De Brabantse bevolking voldoet niet aan de beweegrichtlijn (44,3 % van de

volwassen en 68,3% van de jongeren voldoet aan de beweegrichtlijn. De verwachting is dat de streefwaarde (meer dan 75% beweegt voldoende in 2030) niet gehaald wordt.

Wat hebben we daarvoor bereikt?

Bijdragen aan ontwikkeling Brabants icoon Van Gogh

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Via de ondersteuning van de Van Gogh Sites Foundation is bijgedragen aan de ontwikkeling van Brabants icoon Van Gogh.

We verbinden erfgoed in voorbeeldprojecten aan de hoofdoelstellingen van de omgevingsvisie

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Als continue proces hebben we er ook in 2023 voor gezorgd dat cultuurhistorische waarden zijn meegewogen bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals bij het opstellen van het Ruimtelijk Voorstel. Voor ondersteuning van deze afwegingen wordt de cultuurhistorische waardekaart (CHW) gebruikt die gekoppeld is aan de omgevingsverordening. Eind 2023 is, mede als gevolg van de nieuwe omgevingswet, deze kaart geactualiseerd.

Stimuleren bewegen en sporten

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Medio 2023 is de regeling Stimulans voor bewegen open gesteld waarbij initiatieven die stimuleren dat meer Brabanders voldoen aan de beweegnorm centraal stonden. Juist ook degenen die er nu nog niet aan voldoen. De regeling was al snel overvraagd. Op basis van dit succes en het bestuursakkoord 2023-2027 voorzien we in 2024 een vervolg op deze regeling.

Inzet verbonden partijen

Voor het realiseren van de [doelstellingen](https://www.museumkwartiershertogenbosch.nl/instellingen) uit dit begrotingsprogramma worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

- Stichting Beheer Museumkwartier
- Stichting Brabant C Fonds
- Stichting Leisure Ontwikkelfonds Noord-Brabant
- NV Monumenten Beheer Brabant

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023 oorspronkelijk	Begroting 2023 na wijziging	Jaarrekening 2023 realisatie	Vershil begroting - realisatie
<u>Lasten</u>				
Programmalasten	54.454 N	57.173 N	56.224 N	949 V
Toegerekende organisatiekosten	4.005 N	3.407 N	3.111 N	296 V
Totaal Lasten	58.459 N	60.579 N	59.335 N	1.245 V
<u>Baten</u>				
Programmabaten	651 V	803 V	817 V	14 V
Bijdrage in toegerekende organisatiekosten	0	0	0	0
Totaal Baten	651 V	803 V	817 V	14 V
Saldo van baten en lasten	57.808 N	59.776 N	58.518 N	1.258 V

Toelichting verschil begroting – realisatie

10. Cultuur, Erfgoed, Sport en Vrije tijd - Afwijking lasten (bedragen x € 1.000)	1.245 V
Cultuur: Brabant C	615 V
Betreft minder verstrekte subsidies dan eerder door Brabant C geprognostiseerd.	
Erfgoed	339 V
Betreft lagere uitgaven voor behoud erfgoedlandschappen dan voorzien.	
Toegerekende organisatiekosten	296 V
De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de gerealiseerde uren-inzet lager uit.	
Overige: saldo van overige lagere en hogere lasten	5 N
10. Cultuur, Erfgoed, Sport en Vrije tijd - Afwijking baten (bedragen x € 1.000)	14 V
Overige: saldo van overige lagere en hogere baten	14 V

